

Het kerkgebouw Huis van God

Tekenwaarde

Temidden van vele andere gebouwen die worden gebruikt voor bewoning en bedrijvigheid is een kerk de ruimte voor de ontmoeting met God. Kerken staan meestal op een centrale plek in een plaats of in een wijk. Een kerkgebouw is een ‘gezamenlijk project’ van God en van de mens: door mensen in geloof gebouwd en aan God toegewijd.

Een kerkgebouw in onze leefomgeving heeft grote tekenwaarde. Zelfs wanneer wij louter aan een kerk voorbij rijden, zonder er binnen te gaan, doet een kerk veel mensen al even stil staan bij hun relatie met God.

Het kerkgebouw is ook een verwijzing naar de geloofsgemeenschap die er kerkt, naar de mensen die er samenkomen in geloof. De gelovigen zijn de levende stenen die samen de gemeenschap rond de Heer vormen.

Bovendien is een kerk een teken van menselijk kunnen in bouwkunst en in gezamenlijkheid: voor God is vaak het mooiste nog niet mooi genoeg.

Kerkgebouwen zijn er in soorten en maten, met of zonder toren, vaak met een grondplan in de vorm van een kruis.

Het woord Kerk houdt verband met het Griekse woord ‘Kurios’. Dat betekent ‘Heer’. Een kerkgebouw is op de eerste plaats het huis van God.

De eerste christenen

Na de dood en verrijzenis van Christus groeide het aantal gelovigen. De apostelen trokken rond om de Heer en zijn evangelie te verkondigen. De christenen van de eerste eeuwen waren een minderheid. Zij werden vervolgd vanwege hun geloof en hadden geen kerkgebouwen. De apostelen bezochten synagogen en kwamen daarnaast thuis bijeen. Toen christenen eenmaal in vrijheid hun geloof konden beleven (4e eeuw) werden er kerken gebouwd, om samen te bidden, de Schrift te horen en de eucharistie te vieren.

Ruimte voor God

Hoezeer een kerkgebouw ook de ontmoeting met God bevordert, de Heer valt niet samen met het stenen gebouw. God is van alle tijden en niet in een kerkgebouw te vatten. Het bestaan van God gaat aan alle kerkenbouw vooraf. Het geloof in het bestaan van God is de fundamentele aanleiding om een kerk te bouwen en zo ruimte te maken in ons leven voor de ontmoeting met de Heer.

Gemeenschap van gelovigen

Met het bouwen van een kerk maken mensen letterlijk ruimte voor God in hun leven. In deze ruimte spreekt God in de liturgie tot de mens in het gelezen woord van de Schrift, vraagt om antwoord en nodigt uit tot navolging in het leven van alledag: “Gelukkig die het woord hoort en het beleeft” (cfr. Mt. 13, 16). In de voorbede worden de vragen en noden die leven in de parochie en in de samenleving aan God voorgelegd in gebed. Het vragend bidden gebeurt namens de geloofsgemeenschap en vanuit betrokkenheid op de wereld dichtbij en ver weg. Bij de voorbede is sprake van een wisselwerking

tussen mensen die in vertrouwen hun bestaan in Gods hand leggen en de Heer die hart heeft voor zijn mensen. In de eucharistieviering antwoorden de gelovigen met de uitroep: “als wij dan eten van dit brood en drinken uit deze beker, verkondigen wij de dood des Heren totdat Hij komt.” De vierende gemeenschap wordt uiteindelijk gezegend en uitgezonden om als christenen door het leven te gaan en daden van geloof te verrichten.

Eerzame plaats

In de kerk komt de gemeenschap van gelovigen samen om te bidden en te lezen uit de Bijbel. De eucharistie wordt er gevierd. In de eucharistie komt de opgestane Heer in ons midden. De inleiding tot het missaal, het boek met alle misteksten, benadrukt de waardigheid van de plaats waar eucharistie wordt gevierd: “Om de eucharistie te vieren komt het volk van God meestal samen in een kerk, of als die ontbreekt of ontoereikend is, op een andere eerzame plaats die evenwel zo'n groot geheim waardig dient te zijn” (Inleiding Romeins Missaal nr. 288).

Waardigheid en schoonheid

Bovendien moeten de gewijde gebouwen en de voorwerpen die voor de goddelijke eredienst bestemd zijn een waarachtige waardigheid en schoonheid bezitten als tekenen en symbolen van de bovenaardse werkelijkheid. Kerkgebouwen en liturgische voorwerpen zijn vaak bijzondere uitingen van gewijde kunst. Ze zijn er op gericht de schoonheid en verhevenheid van God enigszins tot uitdrukking te brengen. Ze helpen de mens om te komen tot gebed en tot liefde voor God, om het hart te verheffen en gericht te zijn op God en zijn toekomst.

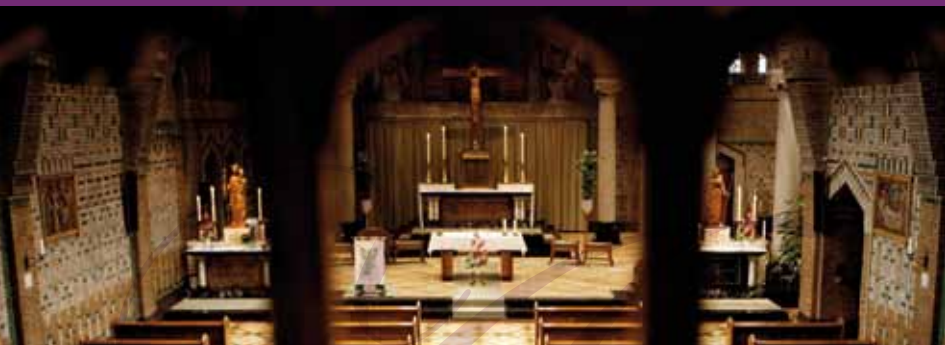
“Waarlijk, de Heer is op deze plaats en ik wist het niet”

Jakob kreeg een droom en zag een ladder die op de aarde stond en waarvan de top tot in de hemel reikte. Langs die ladder gingen Gods engelen op en af. Ineens stond de Heer bij hem en zei:

‘Ik ben de Heer, de God van uw vader Abraham en de God van Isaak. [...] Ik ben met u; Ik zal u behoeden waar gij ook gaat. [...]’

Jakob werd wakker en riep uit: ‘Waarlijk, de Heer is op deze plaats en ik wist het niet. [...] Ontzagwekkend is deze plaats! Dit kan niet anders zijn dan het huis van God en de poort van de hemel.’
(Genesis 28, 12-vv)

Almachtige eeuwige God, stort uw genade uit over deze plaats en verleen uw hulp aan allen die uw Naam aanroepen; laat alle gelovigen hier gesterkt worden door uw woord en kracht vinden in uw sacramenten.

Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon, die met U leeft en heerst in de eenheid van de heilige Geest, God, door de eeuwen der eeuwen. Amen.

(Openingsgebed in de liturgie van de kerkwijding)

De geloofsgemeenschap die rond de Heer in een kerk verzameld is, wordt in de liturgie telkens weer onderwezen en gevoed door Christus zelf. Aan het einde van de eucharistie worden de gelovigen uitgezonden. Ze verspreiden zich na de liturgie over een groot gebied. Wat ze gehoord en ontvangen hebben, dragen zij mee in hun hart. Het woord 'mis' heeft te maken met het Latijnse woord 'missio' hetgeen 'zending' betekent. *(Bisschop J. van den Hende)*